

VERKSAMHETSPLAN 2025-2026

FOLKTINGET

Folktingets uppdrag	3
Synlighet och kommunikation	4
Tillgänglighet och likabehandling	4
Språkskyddsverksamheten	4
Den nordiska och internationella verksamheten	5
Påverkansarbetet sektorsvis	6
Förvaltning	6
Utbildning	6
Social- och hälsovård	7
Integration på svenska	7
Folktingets evenemang	8
Svenska veckan	8
Svenska dagen	8
Suomiareena	8

DET HÄR ÄR FOLKTINGET

Folktinget är ett samarbetsorgan för den svenskspråkiga befolkningen i Finland, med uppdrag att främja den svenskspråkiga befolkningens rättigheter. Folktinget verkar över politiska gränser, och alla riksdagspartier med svensk verksamhet deltar i arbetet. Verksamheten styrs av lagen om Folktinget. Vi arbetar för att stärka det svenska språkets ställning och kulturen på svenska i Finland. Det betyder samtidigt att vi verkar för en levande tvåspråkighet och för ett tolerant språkklimat.

Du hittar oss på folktinget.fi, facebook.com/folktinget, på LinkedIn, Youtube och Instagram @folktinget samt via olika poddplattformar som Spotify, iTunes och Soundcloud.

VERKSAMHETSPLAN 2025–2026

Folktingets uppdrag

Folktinget är en lagstadgad, tvärpolitisk organisation som främjar Finlands svenskspråkiga befolknings rättigheter genom att utveckla dess kulturella och samhälleliga förhållanden och genom att främja svenska språkets ställning i Finland. Folktinget bevakar särskilt att de språkliga rättigheterna tillgodoses vid handläggningen av ärenden i domstolar och andra myndigheter.

Folktinget fullföljer sitt uppdrag genom att göra framställningar, utlåtanden och bedriva informationsverksamhet.

Folktinget fortsätter att arbeta för att öka kunskapen om den åländska självstyrelsen i den offentliga förvaltningen och för att Ålands enspråkigt svenska status respekteras till fullo.

I april 2025 utses ett nytt folkting för en fyraårsperiod.

Folktinget ordnar nästa session i Tammerfors den 16–17 maj 2025. Under sessionen väljs en ordförande och två vice ordförande samt en styrelse för en period på två år. Sessionsorten för år 2026 bestäms under hösten 2025.

Händelser och utvecklingen i samhället och omvärlden formar även Folktingets verksamhet. Under åren 2025–2026 kommer Folktinget att framhålla betydelsen av språkplanering inom alla samhällssektorer i syfte att garantera de språkliga rättigheterna i myndigheternas verksamhet.

Folktinget arbetar för att språkplanering som begrepp och metod ska införas i lagstiftning som har betydelse för förverkligande av språkliga rättigheter. Med språkplanering avser vi strukturer inom tvåspråkiga myndigheter för handläggningen av ärenden och för kundkontakter på svenska samt att tillräckliga resurser (finansiering och personresurser) reserveras för detta. Verksamhet ska planeras så att kundkontakter och service erbjuds likvärdigt på både finska och svenska. Personalens språkkunskaper följs upp som en del av kunskapsprofilen och utnyttjas i planeringen av kundbetjäning och kundkontakter. Genom språkplanering kan myndigheter utnyttja personalens språkkompetens effektivt och planmässigt, samtidigt som sannolikheten förbättras för att de lagstadgade språkliga

rättigheterna uppfylls i praktiken. Folktinget arbetar för att AI tas med som ett verktyg i språkplanering.

Den demografiska förändringen, den ökande flerspråkigheten i Finland samt den offentliga ekonomin påverkar både strukturer inom den offentliga sektorns servicenät och utbudet av offentliga tjänster. Folktinget fortsätter att följa med att språklagstiftningen efterföljs i en tid som präglas av osäkerhet och förändringar.

En viktig uppgift för Folktinget är att verka för positiva attityder till det svenska språket och en levande tvåspråkighet. Våra kulturevenemang ska vara inkluderande och stödja påverkansarbetet. Folktinget verkar för att intresset för att lära sig svenska ökar och för att kunskapen om Finlands tvåspråkighet stärks. En heltäckande svensk utbildningsstig är utgångspunkten för att det svenska språket och den finlandssvenska kulturen ska vara livskraftiga och utvecklas. Folktinget betonar särskilt barns och ungas språkliga och kulturella rättigheter och språkets betydelse för den mentala hälsan och välmåendet.

Folktingets framtidsstrategi 2030

Folktingets session godkände i maj 2022 en framtidsstrategi för Folktinget som sträcker sig till år 2030. En handlingsplan som konkretiserar åtgärderna godkändes av styrelsen under hösten 2022. En uppföljning och intern utvärdering av strategin görs årligen.

Synlighet och kommunikation

Folktingets kommunikation bygger på den kommunikationsplan som godkändes av styrelsen 18.10.2023. Folktinget framför budskapen på ett lättillgängligt och språkligt korrekt sätt. Folktinget kommunicerar med olika målgrupper beroende på syftet med kommunikationen och innehållet.

Våra kommunikationsspecifika satsningar ska resultera i:

- en positivare inställning till det svenska språket i Finland
- större vetskap om och synlighet för Folktingets verksamhet
- att myndigheter åtgärdar brister i språkliga frågor som Folktinget påtalat.

Folktinget satsar på större synlighet i traditionella medier och på sociala medier. Sätten att nå ut med budskapen utvecklas och finjusteras. Folktinget informerar även om sin verksamhet till kommunerna, välfärdsområdena och övriga myndigheter.

I mediearbetet kommer Folktinget att utveckla de direkta kontakterna till journalisterna och berätta om vår verksamhet. Folktinget kommer även att lyfta fram organisationens sakkunskap. Det sker genom att tydligare lyfta fram Folktingets sakkunniga till medierna. På Folktingets webbplats skapas ett större utrymme för kolumner och gästskribenter.

Folktingets webbplats har genomgått en större förändring under våren 2024. Den nya webbplatsen förbättrar användarvänligheten och tillgängligheten. Information ges i första hand på svenska, men målet är att även öka innehållet på finska och engelska. Innehållet på webbplatsen hålls ajour genom kontinuerlig uppdatering; bland annat skapas en undersida på webbplatsen som informerar om det svenska i Finland. Målet är att sidan ska bli den bästa sidan på temat, det vill säga komma först när det gäller sökresultat och träffar.

Folktinget utger ett nyhetsbrev, Folktingsbrevet, cirka sex gånger per år. Där informerar vi om vår verksamhet till förtroendevalda samt prenumeranter.

Tillgänglighet och likabehandling

Folktinget satsar på att kontinuerligt förbättra tillgängligheten i alla delar av verksamheten.

Folktinget är medlem i delegationen för likabehandlingsärenden, som verkar i anslutning till Diskrimineringsombudsmannens byrå. Delegationen har som uppgift att främja och behandla frågor som berör likabehandling och fungera som en kanal för utbyte av information mellan aktörer som arbetar för att förebygga diskriminering.

Språkskyddsverksamheten

Folktinget fokuserar under år 2025 på FPA:s svenskspråkiga service, välfärdsområdenas service på svenska, framför allt de digitala tjänsterna, och de tvåspråkiga kommunernas kriskommunikation på svenska.

Folktinget ordnar språkskyddsseminarier. Inom ramarna för seminarierna vill vi dels lyfta upp det arbete som Folktinget gör för att tydliggöra arbetet för kunderna, dels informera myndigheterna om deras skyldighet att betjäna på svenska. Arbetet sker i samråd med bland annat justitieministeriet och Diskrimineringsombudsmannen. Det första seminariet planeras till våren 2025 och syftet är att informera allmänheten om språklagen. Till seminariet inbjuds, utöver Folktingets förtroendevalda, kandidaterna i kommunal- och välfärdsområdesvalet.

Folktinget tar årligen emot ca 100 anmälningar av personer som påpekar brister i myndigheters svenskspråkiga service. På basis av dessa väljer Folktinget att behandla vissa fokusområden mer ingående. Språkskyddsverksamheten ger enskilda personer möjlighet att uppmärksamma Folktinget på brister i myndigheters lagstadgade svenskspråkiga service.

Den nordiska och internationella verksamheten

Folktinget fortsätter med sitt aktiva nordiska och internationella samarbete. Under verksamhetsperioden 2023–2024 fanns det ett stort internationellt intresse för Folktinget och för svenskan i Finland, och ett stort antal delegationer besökte Folktinget. Folktinget kommer därför att fortsättningsvis delta i konferenser som talare samt ta emot internationella besöksgrupper.

En enskild satsning är att Folktinget arrangerar ett seminarium tillsammans med Finlands ambassad i Stockholm som lyfter upp relationerna mellan Finland och Sverige och vilka samarbetsområden som ännu kan utvecklas samt hur svenskan kan ha en nyckelroll i detta arbete. Seminariet planeras till juni 2025.

Folktinget planerar en studieresa till Kanada hösten 2025 för att bekanta sig med hur man jobbar med språkplanering där. Avsikten är också att vi träffar den nationella språkbudsmannen samt lär oss om hur integration av immigranter sker på franska i Kanada.

Lärdomarna från studieresan ska utmynna i ett internationellt seminarium om språkplanering hösten 2026. Samma höst deltar Folktinget även med en diskussion på bokmässan i Göteborg.

Folktinget kommer fortsättningsvis att följa med hur Finland lever upp till den europeiska stadgan för landsdels- och minoritetsspråk samt ramkonventionen om skydd för nationella minoriteter.

Folktinget fortsätter även medverka i nätverk för språkliga minoriteter i EU, som fullvärdig medlem i nätverket Network to Promote Linguistic Diversity (NPLD) och som stödjande medlem i Federal Union of European Nationalities (FUEN).

Påverkansarbetet sektorsvis

Folktinget är en remissinstans i lagberedningen och hörs ofta av riksdagens utskott. Folktinget ger utlåtanden i aktuella frågor med språkliga konsekvenser och ordnar sammanträden med ministrar och beredande tjänstemän i sitt påverkansuppdrag samt uppvaktar nyckelpersoner inom olika förvaltningsområden med skrivelser.

År 2025 hålls kommunalval och välfärdsområdesval. Folktinget uppgör målsättningar inför valen och strävar efter att skapa synlighet i valrörelserna för frågor som anknyter till Folktingets uppdrag.

Förvaltning

Folktinget följer aktivt med justitieministeriets och Domstolsverkets samprojekt för utveckling av domstolarnas språkliga service. Domstolsverket har våren 2024 anställt en projektperson för ett år framåt, till vars uppgifter hör att utarbeta en modell för planering och samordning av den svenskspråkiga servicen. Till uppgifterna hör också att bilda ett nätverk för tvåspråkiga domstolar. Därtill ska projektpersonen utreda vilka omständigheter som påverkar valet av handläggningsspråk i brottmål och tvistemål.

Folktinget fortsätter att följa med arbetet i rättsstatsarbetsgruppen, som har tillsatts av justitieministeriet och har som uppgift att se över utvecklingen av hela rättsväsendet. Mandattiden sträcker sig till slutet av år 2027.

Reformen av statens regionförvaltning fortgår och avsikten är att regeringens proposition lämnas till riksdagen i februari 2025. Folktinget gav ett remissvar till finansministeriet hösten 2024 och bevakar den fortsatta beredningen av de lagförslag som har betydelse för förverkligandet av språkliga rättigheter.

Folktinget fortsätter att följa med hur den svenskspråkiga räddningsmannautbildningen genomförs i landet. Räddningsskolan i Helsingfors kommer i enlighet med regeringsprogrammet 2023 att införa svenskspråkig räddningsmannautbildning som en del av verksamheten. Utbildningen inleds hösten 2025 och ordnas enligt planerna vart tredje år. Men därtill har Räddningsinstitutet i Kuopio angett som resultatmål för 2024–2028 att tvåspråkig räddningsmannautbildning ordnas enligt behov eller vart femte år, och att utbildningen kunde inledas år 2027.

Det är viktigt att räddningsmannautbildningen arrangeras på svenska, bland annat med hänsyn till behovet av räddningspersonal på Åland. Det är därtill nödvändigt att utbildningen ordnas på en tvåspråkig ort med tanke på rekryteringen av svenskkunniga studerande och lärare.

Räddningsinstitutet i Kuopio inledde tvåspråkig utbildning av nödcentralsoperatörer i januari 2024 och utbildningen pågår 1,5 år. Folktinget följer med hur utbildningen tillgodoser behovet av svenskkunniga operatörer i landet och hur det fortsatta utbildningsbehovet tryggas.

Folktinget följer upp hur omorganiseringen av den svenskspråkiga polisutbildningen vid Polisyrkeshögsko-

lan i Tammerfors har förverkligats. Den svenskspråkiga utbildningsenheten integrerades med den finskspråkiga polisutbildningen i januari 2024. En svenskspråkig koordinator anställdes för ett år framåt för att trygga den svenskspråkiga utbildningen, bland annat genom att planera utbildningen i samarbete med sektorcheferna inom den finskspråkiga utbildningen. Folktingets ledning och förvaltningsutskott besöker Polisyrkeshögskolan våren 2025.

Folktinget bevakar även finansministeriets lagstiftningsprojekt med avseende på digitalisering. Folktinget har föreslagit att det tas in bestämmelser i lagstiftningen i syfte att säkerställa att envars språkliga rättigheter förverkligas med stöd av språklagen, när digitala tjänster planeras och utvecklas. Enligt regeringsprogrammet kommer digitala tjänster stegvis att bli den primära kommunikationskanalen mellan enskilda personer och myndigheterna. Ministeriet har tillsatt en lagstiftningsarbetsgrupp som bereder ändringar i lagstiftningen med avseende på prioritering av digitala myndighetstjänster, med mandattid till 31.3.2025.

Utbildning

Folktinget fortsätter arbeta för kvalitativa svenskspråkiga lärostigar. Tillgången till behöriga lärare, klass-, ämnes-, yrkes- och speciallärare samt lärare i svenska som andra språk och lärare inom småbarnspedagogik är avgörande för att trygga en kvalitativ utbildning på svenska i Finland. För att säkra tillgången till behöriga lärare på svenska behövs en samlad bild av lärarsituationen för att kunna göra prognoser om det framtida lärarbehovet.

Folktinget arbetar för att undervisnings- och kulturministeriet ger Nationella centret för utbildningsutvärdering (NCU) i uppdrag att utvärdera och analysera det framtida lärarbehovet på svenska, på olika utbildningsnivåer.

Folktinget fortsätter arbeta för att öka utbudet av svenskspråkiga lärresurser och därmed trygga kvaliteten på undervisningen och skapa mera jämlika förutsättningar för lärande. Utbudet av lärresurser på svenska är snävare, produktionstakten är långsammare och kvaliteten når inte alltid upp till samma nivå som på den finskspråkiga sidan.

Artificiell intelligens (AI) är på stark frammarsch som lärresurs även inom undervisningen. Folktinget ingår i undervisnings- och kulturministeriets delegation med uppgift att forma den nationella visionen för framtidens grundskola och bevakar, särskilt i delegationens temagrupp AI och teknologi, att också svenskan beaktas då AI-lösningar inom utbildningen tas fram.

Folktinget jobbar för att stärka svenskundervisningen i de finskspråkiga skolorna och följer upp de centrala åtgärder som identifierats och presenterats i utredningen Vilka konsekvenser slopanDET av det andra inhemska

språket som obligatoriskt ämne i studentexamen har för språkkunskaperna i Finland, åtgärderna i Magmas rapport Språkundervisningens nuläge och framtidsvisioner och åtgärderna i den av Utbildningsstyrelsen och Helsingfors universitet framtagna utredningen Det andra inhemska språket i småbarnspedagogiken.

Folktinget verkar för att undervisnings- och kulturministeriet kontinuerligt och med hänsyn till regionala behov följer upp behovet av antalet studieplatser inom centrala områden (så som utbildning, vård, de tekniska branscherna) inom yrkesutbildningen på andra stadiet. De betydande nedskärningarna inom yrkesutbildningen riskerar leda till att svenskspråkiga strukturer hotas och den regionala arbetsmarknaden står utan yrkesutbildad personal på svenska.

Social- och hälsovård

Folktinget fortsätter bevaka frågor som berör social- och hälsovårdsreformen och följer med dess utveckling i en tid med stora ekonomiska utmaningar. Folktinget kommer bland annat att bevaka de rådande nedskärningarnas effekter på den svenskspråkiga social- och hälsovården och tillgången till service. Folktinget följer även med nedskärningarnas inverkan på de svensk- och tvåspråkiga social- och hälsovårdsorganisationerna inom tredje sektorn. I de ekonomiskt svåra tiderna betonar Folktinget bland annat vikten av språkplanering som ett lönsamt verktyg för att tillvarata befintliga resurser och stävja onödiga kostnader. Även inom social- och hälsovården används artificiell intelligens (AI) i allt större utsträckning och Folktinget följer med dess möjligheter och utmaningar på detta område.

Folktinget lyfter fram behovet av att inom de kommande åren utvärdera social- och hälsovårdsreformen ur ett språkligt perspektiv och utreda hur de språkliga rättigheterna har förverkligats. Detta uppmärksammas bland annat genom att uppvakta social- och hälsovårdsministeriet.

Folktingets arbete med VPS-gruppen (Vård på svenska) och Nätverket för nationalspråksnämnderna fortsätter. VPS-gruppen fungerar som ett sektorsövergripande forum som samlar tjänstemän i de tvåspråkiga välfärdsområdena samt tredje sektorn med flera. Nätverket för nationalspråksnämnderna utgör en viktig kontaktlänk till förtroendevalda i de tvåspråkiga välfärdsområdena. Genom nätverket fortsätter Folktinget bistå med stöd för nationalspråksnämnderna i deras arbete, bland annat genom att informera om deras lagstadgade uppgifter och vad de innebär i praktiken.

Under den kommande verksamhetsperioden fortsätter Folktinget arbeta med barns och ungas tillgång till svenskspråkig vård för psykisk ohälsa, bland annat genom att följa med regeringen Orpos beslut att införa en terapigaranti för barn och unga. Folktinget bevakar även

den svenskspråkiga elev- och studerandevården och följer med utvecklingen sedan verksamheten överfördes till välfärdsområdena. I sin löpande verksamhet fortsätter Folktinget även att på olika sätt arbeta med tillgången på svenskkunnig vårdpersonal.

Ett seminarium planeras våren 2025 i samarbete med språkskyddsverksamheten i syfte att informera allmänheten om språklagen och välfärdsområdenas språkliga skyldigheter. Folktinget informerar om välfärdsområdesvalet i april 2025 och dess betydelse för den svenskspråkiga social- och hälsovården.

En ny upplaga av den trespråkiga ordboken Jag är här för dig (svenska-finska-engelska) kommer att tryckas. Ordboken fungerar som ett hjälpmedel för social- och hälsovårdspersonal.

Integration på svenska

Folktinget fortsätter upprätthålla nätverket för bildningsdirektörerna i de största tvåspråkiga kommunerna, som ska stödja bildningssektorns möjligheter att främja integrationsmöjligheterna med svenska som första integrationsspråk. Folktinget och Kommunförbundet fortsätter samarbetet kring nätverket för integrationskoordinatorer i de tvåspråkiga kommunerna. Inom nätverken lyfts goda modeller för integration på svenska fram. Nätverkens roll blir än mer avgörande i framtiden när kommunerna från och med 2025 bär huvudansvaret för integrationsprocessen.

Folktinget fortsätter att ordna de årligen återkommande finlandssvenska integrationsdagarna tillsammans med Bildningsalliansen. Temat för integrationsdagarna 2025 är hur regeringens skrivning om att integrationen på svenska ska öka genomförts.

Folktinget fortsätter samarbetet med övriga svenskspråkiga organisationer inom påverkansgruppen för att tillsammans främja integration på svenska. Inom ramen för språkskyddsverksamheten är Folktinget i kontakt med myndigheter som arbetar med integration.

Folktinget bevakar de aktuella reformerna och arbetar aktivt för att regeringens skrivning om att 5–10 procent av invandrarna i framtiden ska integreras på svenska förverkligas. Avgörande frågor är hur strukturerna i kommunerna byggs upp och att myndigheterna i framtiden informerar alla invandrare om möjligheten att välja svenska som integrationsspråk. För integrationen på svenska är den fria bildningen och tredje sektorn av stor betydelse och Folktinget fortsätter lyfta upp deras roll i sitt påverkansarbete.

Folktinget utarbetar en broschyr för familjer med invandrarbakgrund om möjligheten till integration via den svenskspråkiga skolstigen. Informationen erbjuds även på Folktingets webbplats.

Folktingets evenemang

Svenska veckan

Den svenska kulturveckan, Svenska veckan, firas i samband med Svenska dagen. Folktinget koordinerar kulturprogrammet på officiellt 28 orter som sedan år 2023 inkluderar alla Finlands svenskspråkiga språköar (totalt 15). Under veckan erbjuder Folktinget och orterna över 200 evenemang som publiceras på webbplatsen www.svenskaveckan.fi och ges stor synlighet i sociala och lokala medier.

Svenska veckan infaller den 3–9 november 2025 och den 2–8 november 2026. Svenska veckan utvecklas i en mångsidigare riktning, för att bättre nå och engagera publiken, på följande tre sätt.

Folktinget värnar om ett mångsidigt kulturutbud på svenska som omfattar många olika konstformer. Kännedomen om Svenska veckan kommer att ökas bland artisterna, inom olika genrer och även bland utlandsfödda artister, för att fler ska ha möjlighet att föreslå program.

Den stora diversiteten bland Svenska veckan-orterna kommer att beaktas i högre grad. Målen är att komplettera orternas lokala kulturutbud, prioritera målgrupper som saknar kultur på svenska och att förenkla utbytet över språkgränserna. De evenemang som Folktinget erbjuder riktar sig till barn, unga, familjer men även i någon mån till vuxna i olika åldrar.

Samarbetet inom Svenska veckan-nätverket med dess 28 orter fördjupas, samtidigt som nya samarbetsformer utforskas parallellt under ett ”Svenska veckan och vänner”-tankeschema, med parter som önskar ta del av eller skapa kultur på svenska.

En extern utvärdering av Svenska veckan blir klar år 2025.

Svenska dagen

Folktinget fortsätter att satsa på en stor tv-sänd Svenska dagen-fest. Produktionen görs i samarbete med produktionsbolaget Parad Media och Svenska Yle. Den stora Svenska dagen-festen ordnas på Svenska Teatern i Helsingfors år 2025. I anslutning till Svenska dagen ordnas en mottagning under vilken bland annat Folktingets förtjänstmedaljer delas ut.

Folktinget fortsätter att arbeta för att det skapas större kännedom om Svenska dagen i de svensk- och finskspråkiga årskurserna 7–9, samt i gymnasie- och yrkesskolor, genom ett digitalt Svenska dagen-program, som erbjuds skolorna.

Suomiareena

Folktinget deltar i Suomiareena i Björneborg 24–27 juni 2025. Målet är att ordna två till tre debatter och en mottagning för våra samarbetspartner. I planeringen ingår en svenskspråkig paviljong där festivaldeltagare bland annat kan bekanta sig med Folktingets verksamhet. Folktinget vidareutvecklar programkonceptet för paviljongen på Suomiareena. Målet är att ge synlighet och sprida information om aktuella frågeställningar som Folktinget arbetar med samt att genom närvaron medverka till att det svenska i Finland syns och hörs i den finländska samhällsdebatten.

En utvärdering av Folktingets medverkan i Suomiareena görs under verksamhetsperioden.

SNELLMANSGATAN 13 A, 00170 HELSINGFORS • TFN +358 9 684 4250
folktinget@folktinget.fi • www.folktinget.fi